

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
resursskolor i Nordanskolan i Upplands Väsby
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Nordanskolan. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som har tagits fram för granskningen (se bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer; hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Nordanskolan i följande utsträckning:

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Eleverna ges i flera delar en målfokuserad och stimulerande undervisning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver mer kontinuerligt förmedla syfte och mål på ett sätt som är väl anpassat efter elevernas förutsättningar.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Eleverna ges i flera delar en undervisning som möter deras stödbehov, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver anpassa undervisningens arbetssätt och innehåll på ett sätt som ytterligare möter elevernas behov och förutsättningar.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att ytterligare involvera eleverna i undervisningens utformning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **3 april 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9816) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning. Varje frågeställning innehåller dessutom en motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i observationer, intervjuer med elever, lärare, annan personal och rektorn samt inhämtad information.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Inom denna frågeställning granskas om undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och om lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vidare granskas om undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Härtill granskas om undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar en målfokuserad och stimulerande undervisning, men utvecklingsområden finns.

Undervisningens mål och syfte

Lärarna tydliggör och konkretiserar i olika omfattning vad som är undervisningens syfte och mål för eleverna. I samband med att ett nytt arbetsområde startas upp förklarar lärarna vad som är syftet och vad eleverna ska lära sig. En del lärare förklarar både muntligt och med hjälp av elevnära text, medan andra lärare endast muntligt talar om vad eleverna ska lära sig. För att synliggöra vad eleverna behöver kunna kopplar en del lärare detta till olika betygssteg. Någon lärare låter eleverna i detta arbete gissa betyget på tidigare elevexempel, för att sedan tillsammans samtala om vad som är syftet med uppgiften. Under arbetets gång återkopplar lärarna däremot sällan till syftet och vad som är målet med enskilda moment. Vid de tillfällen då lärarna förklarar nyttan med kunskapen för elever används dock konkreta exempel på varför en viss kunskap är viktig i vissa situationer, såsom i samband med en jobbsökan eller i mötet med andra

människor. Enligt eleverna pratar lärarna generellt inte så ofta om varför de gör en viss uppgift eller varför viss kunskap är viktig och vilken nytta eleverna kan komma att ha av kunskapen, men lärare i vissa ämnen förklarar oftare än andra vad eleverna behöver öva på och varför det är bra att kunna.

Variation i undervisningen

Undervisningen innehåller en viss variation av aktiviteter, uppgifter och arbetsformer. Eleverna undervisas företrädesvis i grupp och gemensamma genomgångar ingår som en del av undervisningen. I flera ämnen omfattar dessa genomgångar exempel på olika lösningar eller konkreta förklaringar som anges på whiteboardtavlan. I ett par ämnen ingår även högläsning som ett återkommande gemensamt moment. Ofta planerar och genomför lärarna undervisningen på ett sätt som innebär att en lektion omfattar olika moment eller aktiviteter, i syfte att eleverna ska orka bibehålla fokus under hela lektionen. I flera ämnen arbetar eleverna dock till övervägande del med enskilda uppgifter. De enskilda uppgifterna innebär ofta att eleverna läser olika texter och häften, som är anpassade utifrån elevernas olika behov, och sedan besvarar eleverna frågor på innehållet. Lärarna har identifierat att de inte har en tillräckligt klar bild över hur variationen blir för eleverna under en skoldag, men att det finns en risk för att undervisningen totalt sett utformas på ett något enformigt sätt. Flera elever beskriver dock att de gillar de arbetssätt som används på skolan. De uppfattar också att de lär sig mycket och beskriver att de bland annat får visa vad de lärt sig genom att själva utforma, träna på och besvara frågor som sedan ställs i samband med läxförhör. Det framgår även att eleverna, i flera ämnen, får visa sina kunskaper på olika och behovsanpassade sätt, exempelvis genom presentationer och redovisningar samt ljudinspelningar och film.

Möjlighet till diskussion och reflektion i undervisningen

I undervisningen ingår kontinuerligt diskussionsövningar i några ämnen, vilket delvis möjliggör för eleverna att ge uttryck för åsikter och att gemensamt reflektera över olika frågeställningar. I några ämnen är diskussioner en planerad och återkommande del av undervisningen, som relaterar till det område som de arbetar med, där eleverna får möjlighet att ge uttryck för förslag och vad de tänker kring olika frågor samt lyssna till sina klasskamrater. Ibland kan diskussionsfrågor i stället vara ett inslag, där

eleverna får göra något roligt en stund, för att skapa ny energi i gruppen. Diskussionerna utmärks dock ofta av att det är frågor som kan besvaras med ett rätt eller fel svar, där läraren ger förklaringar. Visserligen uttrycker elever att det är bra, eftersom de därmed kan få en ökad förståelse och lära sig något nytt. Samtidigt innebär detta att eleverna mer sällan får möjlighet att diskutera olika perspektiv i en fråga.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver mer kontinuerligt förmedla syfte och mål på ett sätt som är väl anpassat efter elevernas förutsättningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det råder skillnader mellan lärare i fråga om med vilken kontinuitet och i vilken utsträckning de förmedlar syfte och mål i undervisningen på ett elevnära sätt. Det finns därmed en risk för att elever inte ser olika moment och uppgifter som meningsfulla. Att på ett anpassat och kontinuerligt sätt medvetandegöra eleverna om syftet med olika moment och arbetsuppgifter kan skapa förutsättningar för både ökad motivation och delaktighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, utvecklar fler strategier för att mer kontinuerligt tydliggöra syfte och mål med olika lektioner och arbetsmoment, på ett för eleverna anpassat sätt. Förslagsvis kan arbetet inledas genom att lärarna tillsammans ser över vilka metoder de redan använder, vilket även bör omfatta lärarna i praktisk-estetiska ämnen för att skapa en bred överblick. Arbetet kan vidare fortgå genom en diskussion om när, på vilket sätt och med vilket djup personalen bör förmedla syfte och mål för eleverna. Ytterligare en aspekt kan avse i vilka sammanhang det är lämpligast att förmedla syfte och mål, i grupp eller individuellt. I detta arbete kan personalen med fördel utgå från sina kunskaper och erfarenheter av elevernas förutsättningar och behov. Härfter kan lärarna utarbeta olika metoder för att förmedla syfte och mål på ett elevnära vis, samt även involvera resurspedagogerna i arbetet så att även de kan både förekomma och möta elevernas frågor.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Inom denna frågeställning granskas om arbetssätt och arbetsuppgifter i såväl planering som genomförande är anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov. Vidare granskas om eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Härtill granskas om undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem men också om det finns flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar en undervisning som möter deras stödbehov, men utvecklingsområden finns.

Anpassning av arbetssätt och lärarstöd i undervisningen

Lärarna gör olika anpassningar i undervisningens innehåll och arbetssätt, men dessa svarar inte fullt ut mot elevernas behov och förutsättningar. Personalen arbetar aktivt med att bilda sig en god uppfattning om elevernas olika behov. Detta bland annat genom att ta del av muntlig information och åtgärdsprogram samt underlag från tidigare skola. En del lärare, som endast undervisar del av sin tid i resursskolan, behöver dock själva eftersöka informationen. Den viktigaste grunden till kunskap om elevernas behov utgörs emellertid av att personalen lär känna eleverna genom samtal och ett nära samarbete med såväl eleverna som deras vårdnadshavare. Vidare kartläggs elevernas kunskapsnivå när de börjar på skolan och lärarna erbjuder initialt uppgifter i olika svårighetsgrad, där eleverna kan välja att börja på en lättare nivå för att sedan våga ta steget till en svårare nivå. I något ämne är elevernas uppgifter sedan individuellt utformade för att möta den nivå som eleverna befinner sig på och i andra ämnen arbetar eleverna med samma uppgifter utifrån ett specifikt material, men med möjlighet till fördjupningsuppgifter. De anpassningar av arbetssätt som lärarna erbjuder utgörs främst av alternativ som att elever kan få göra vissa uppgifter muntligt i stället för skriftligt eller att de kan skriva antingen för hand eller på dator, alternativt se på film i stället för att läsa. Däremot möjliggör lärarna inte alltid för elever att öva på det som är svårt för dem, såsom lästräning. Vidare erbjuder lärarna sällan ett alternativt specialpedagogiskt material. Detta som en följd av att lärarna upplever sig

sakna viss kompetens för att möta alla elevers behov, då tillgången till specialpedagogisk kompetens är begränsad.

Lärarna och resurspedagogerna ger ett aktivt stöd till eleverna som delvis utgår från elevernas olika behov och förutsättningar. För att elever ska förstå, komma i gång och komma vidare i sitt skolarbete ger lärarna ofta enskilda förklaringar, som ett komplement till de muntliga och skriftliga gemensamma instruktioner som ges. För vissa elever markerar resurspedagoger på ett konkret sätt när det är dags att börja jobba, genom att exempelvis lägga pennan på pappret som en signal. Elever upplever visserligen att lärarnas enskilda förklaringar är tydliga och hjälper eleverna att förstå. Samtidigt har lärarna tidvis svårt att räcka till när många elever behöver enskilt stöd samtidigt. Ett par lärare tillhandahåller dock stödstrukturer, som kan bidra till ökad självständighet för eleverna. Någon lärare har exempelvis skapat mer självinstruerande instruktioner med hjälp av bildstöd och videoinstruktioner för alla elever, samt instruktioner i punktform i mindre hanterbara delar för enskilda elever. Denna tydlighet innebär att det också underlättar för resurspedagogerna att ge ett instruerande stöd till eleverna. Även andra lärare använder bildstöd till elever som behöver det och i all undervisning används tidshjälpmedel. Detta både för att ge ramarna för lektionen och för att ge tydlighet för enskilda elever som behöver en egen timer till varje moment. De stödstrukturer som används innefattar dock inte fullt ut individanpassade hjälpmedel och lärverktyg, vilket är en följd av att lärarna själva bedömer att de inte besitter denna kompetens.

Struktur i undervisningen

Undervisningen är till en viss del strukturerad på ett sätt som både ger en förutsägbarhet och en flexibilitet som möter elevernas behov. Grunden till den struktur som skapas i undervisningen utgår från elevernas behov av en trygg och förutsägbar lärmiljö. Samtliga lektioner inleds därför med att lärarna tydliggör lektionens ämne, längd och olika arbetsmoment både skriftligt och muntligt. Tydligheten varierar dock mellan olika lektioner och ämnen. Det förekommer exempelvis att det uppskrivna lektionsinnehållet enbart är synligt i inledningen av lektionen, vilket försvårar för elever som inte är med vid lektionsstart eller elever som är behjälpliga av att se upplägget under lektionens gång. Vidare är det enbart vissa lärare som går igenom dagens schema, i det fall de undervisar under dagens första lektion. Någon tydlig gemensam struktur för hur lektioner ska avslutas har ännu

inte utformats, annat än att ett tidshjälpmedel signalerar att lektionen är slut. Det framgår dock att lärarna och resurspedagogerna är noga med att under dagliga möten informera varandra om sådant som kan komma att påverka eleverna i undervisningen. Informationsutbytet möjliggör sedan för all personal att kunna förbereda eleverna på exempelvis personalförändringar, samt att kunna ta elevernas dagsform i beaktande i undervisningen. Exempelvis kan elever som av någon anledning haft en mindre bra start på dagen få möjlighet att komma i gång enskilt med sitt arbete tillsammans med en resurspedagog. Lärarna skapar en flexibilitet som innebär att de möter individuella behov genom att eleverna kan få ägna sig åt lättare eller alternativa uppgifter när ork eller motivation saknas, för att sedan arbeta med de mer avancerade uppgifterna vid ett annat tillfälle under veckan. Vissa elever får återkommande kortare pauser utifrån sina behov, medan andra elever i stället får arbeta med anpassade uppgifter när lärarna bedömer att en paus inte är behövlig. Personalen ser också till att elever får träna sig i att kunna hantera att det ibland kan uppstå situationer som inte går att förutse.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver anpassa undervisningens arbetssätt och innehåll på ett sätt som ytterligare möter elevernas behov och förutsättningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna visserligen gör olika anpassningar i undervisningen, men att de anpassningar som görs inte möter elevernas förutsättningar och behov i alla delar. Genom att se till att eleverna får tillgång till fler alternativa läromedel och lärverktyg som möter elevernas behov främjas också elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, med stöd av specialpedagogen och under ledning av rektorn, kartlägger de nuvarande anpassningarna av material och arbetsuppgifter samt vilka behov av stöd som är svåra att möta i dagsläget. I kartläggningen kan det också ingå att ta reda på vad som föranleder svårigheterna att fullt ut möta elevers behov, exempelvis i relation till personalens kompetens och behov av kompetensutveckling samt tillgången till alternativa läromedel och

lärverktyg. Med utgångspunkt i såväl kartläggningen som den kunskap som personalen redan har om enskilda elevers behov kan lärarna exempelvis, med stöd av specialpedagogen, pröva ut olika typer av lärverktyg, hjälpmedel och stödstrukturer i undervisningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Inom denna frågeställning granskas om det i undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna samt om det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vidare granskas om eleverna ges stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten. Härtill granskas om eleverna regelbundet involveras i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Arbete med motivation och lärande i undervisningen

Lärarna förmedlar på olika sätt att de har höga förväntningar på eleverna samt använder sig av några olika strategier för att stärka elevernas självförtroende och motivation till skolarbetet. Lärarna talar ofta om för eleverna att de tror att de kan klara uppgifter samt förmedlar att det inte är farligt att misslyckas. Någon lärare talar konkret om vilken del av en uppgift eller ett moment som hen förväntar sig att eleverna ska klara av under en lektion. Enligt eleverna visar lärarna verkligen att de vill att eleverna ska klara skolan. Vidare gör personalen avväganden kring när och vad eleverna verkligen behöver hjälp med och de motiverar eleverna genom att bekräfta deras insatser. Lärarna strävar också efter att ge eleverna ett mer konkret beröm för att tydliggöra vad det var som eleverna gjorde bra, men ger emellanåt främst mer generellt beröm såsom "bra jobbat". Genom den kännedom om och de relationer till eleverna som personalen har, arbetar de även för att skapa motivation genom att relatera uppgifter till elevernas intressen.

Lärarna arbetar till viss del med att utveckla elevernas medvetenhet om sina förmågor och sitt lärande, men det saknas en tydlig gemensam systematik i arbetet. Det är företrädesvis i samband med utvecklingssamtal som lärarna samtalar med eleverna om hur de har utvecklats i sitt lärande, och vad eleverna vill förbättra ytterligare. Vid dessa samtal, som eleverna själva håller i, utgår de ifrån en självskattning som eleverna gjort inför samtalet. Vidare har lärarna fyllt i en matris som bygger på det första utvecklingssamtalet och som därmed synliggör hur det var då och hur det är nu. Personalen strävar visserligen mot att kontinuerligt stärka eleverna och visa på deras utveckling. Samtidigt råder det skillnader mellan i vilken utsträckning lärarna visar på elevernas progression, som en del av det dagliga arbetet, samt återkopplar till de syften och mål som de arbetar mot.

Elevers involvering i undervisningen

Lärarna ger i begränsad omfattning eleverna möjlighet att ha inflytande över undervisningens utformning. I samband med utvecklingssamtal får eleverna möjlighet att beskriva hur de vill ha det i skolan och vilket stöd som de tycker sig behöva. Flera elever uppfattar dock att de inte har så mycket inflytande över det dagliga skolarbetet, avseende exempelvis arbetssätt, vilket är en uppfattning som delas av flera ur personalen. Samtidigt framgår att eleverna har önskat att få göra fler studiebesök, vilket skolan planerar att tillse. Lärarna visar på ramarna för vad eleverna kan ha inflytande över, men har svårt att motivera eleverna till att vilja påverka, göra val eller ge förslag. Detta kan emellertid relateras till att det framgår att lärarna inte använder sig av några gemensamma och systematiska strategier för att med regelbundenhet efterfråga elevernas synpunkter på undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att ytterligare involvera eleverna i undervisningens utformning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det i begränsad omfattning ingår tillfällen i undervisningen då elevers synpunkter efterfrågas. Visserligen tillfrågas elever i samband med utvecklingssamtal om hur de vill

ha det i skolan och vilka anpassningar som de behöver. Däremot efterfrågas elevernas åsikter och synpunkter sällan som en del av undervisningen, så att elevers olika synpunkter och åsikter också kan tas tillvara och diskuteras på gruppnivå. Vidare saknar lärarna strategier för att motivera eleverna till att vara med och påverka. Ett reellt elevinflytande är dock viktigt för att eleverna ska få möjlighet att träna sig i att vara med och påverka sammanhang som rör dem. Det kan även ha en positiv inverkan på elevernas motivation och lust att lära.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, gemensamt diskuterar hur elevernas inflytande kan öka utifrån elevernas förutsättningar och mognad. Vidare föreslås lärarna att i samspel med eleverna ta reda på vad som ligger bakom elevernas inställning till elevinflytande. Med den kunskapen som utgångspunkt kan lärarna utveckla medvetna och anpassade strategier för att stärka elevernas inflytande. Personalens gemensamma diskussioner bör även utmynna i metoder för att kontinuerligt efterfråga alla elevers synpunkter, samt stödstrukturer för att främja elevers förmåga och vilja att uttrycka sig och ha inflytande över sådant som rör dem.

På Skolinspektionens vägnar

2025-10-02

X Camilla Adler

Camilla Adler
Beslutsfattare
Signerat av: Camilla Adler

X Therése Mineur

Therése Mineur
Föredragande
Signerat av: Therése Mineur

I handläggningen av ärendet har även undervisningsråd Kristina Svensson och utredare Susanne Vinell deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § i sistnämnda förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av 3 kap 7 § skollagens fjärde och femte stycket framgår att det vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av 10 kap 31 a § skollagen framgår att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Av 10 kap 31 b § skollagen framgår att placeringen vid resursskolan regelbundet ska följas upp och utvärderas. En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma

deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Nordanskolan i Upplands Väsby kommun ingår i granskningen. Enligt uppgifter från rektor går det 26 elever i årskurserna 6 till 9 på skolenheten. Skolinspektionen besökte Nordanskolan den 4 september 2025. Besöket genomfördes av undervisningsråd Kristina Svensson samt utredarna Susanne Vinell och Therése Mineur.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Tre lektionsobservationer, a 50 minuter/lektion
- Åtta enskilda intervjuer med elever
- En gruppintervju med övrig personal
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor och biträdande rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.

Bilaga 3: Utgångspunkter

Granskningen syfte

Syftet är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i *hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns* eller *i låg utsträckning*.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?
2. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?
3. I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Kvalitetskriterier

Fokus på kunskapsmålen

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål. Det tydliggörs för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation i aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang.

Struktur med förutsägbarhet och flexibilitet

Undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem. Undervisningen präglas av flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Anpassning av arbetssätt och arbetsuppgifter

Arbetsätt och arbetsuppgifter är i såväl planering som genomförande anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov.

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna. Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Medvetenhet kring eget lärande och förmågor

I undervisningen ges eleverna stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.